

Macrofaunanieuwsmail 45, mei 2004

Kopij voor de macrofaunanieuwsmail kan sinds mei 2004 verzonden worden naar macrofauna@solcon.nl het oude hotmailadres vervalt. Mocht je nieuwe collega's in de macrofaunawereld ontmoeten, attendeer ze dan op de nieuwsmail.

Handige link

Allereerst een link <http://www.vermandel.com> speciaalzaak entomologie, erg handig om je daar aan te melden voor de info dan wordt je op de hoogte gehouden van alle nieuwe boeken en andere handige zaken. Een greep uit de mei info

Pas verschenen en uit voorraad leverbaar :

The Dragonflies of Europe - Askew.

De beroemde Askew was uitverkocht, maar nu is een goedkopere P/B - versie op de markt verschenen.

308 blz., 30 prachtige kleurenplaten met alle Europese libellensoorten. Verspreidingskaarten voor alle soorten.

Determineersleutels voor zowel de imago's, als voor de larven.

Verder van elke soort : Discription of Adult - Biology - Flight period.

De prijs is slechts de helft zijn van de "oude" Askew. **Euro 45,00**

Soorten van de Habitatrichtlijn

Europese Natuur in Nederland

door Janssen en Schaminée (2004)

112 blz., genaaid, gebonden, full color.

Een overzicht van de soorten waarvoor Nederland de verantwoordelijkheid draagt.

Het beschrijft van iedere soort de kenmerken, ecologie, verspreiding en aspecten van beheer en bescherming. Telkens met voortreffelijke foto's !

Eerder verscheen Habitattypen. Er komt ook nog een derde deel over de gebieden.

Ledenprijs KNNV : **Euro 19,95**

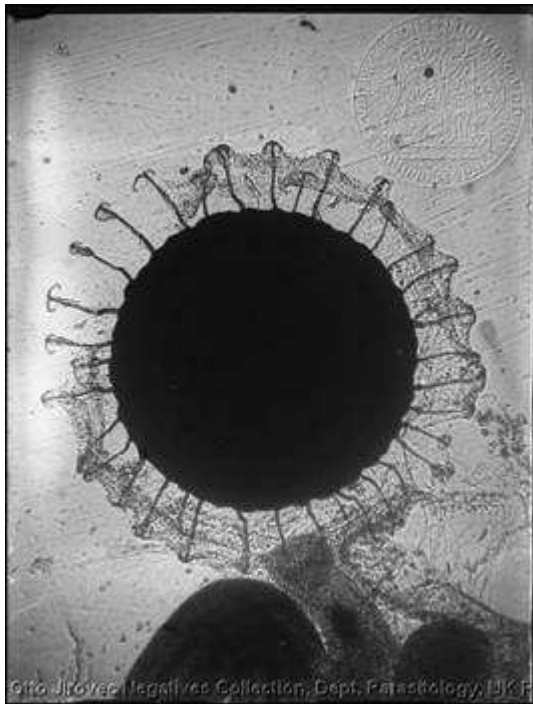
.

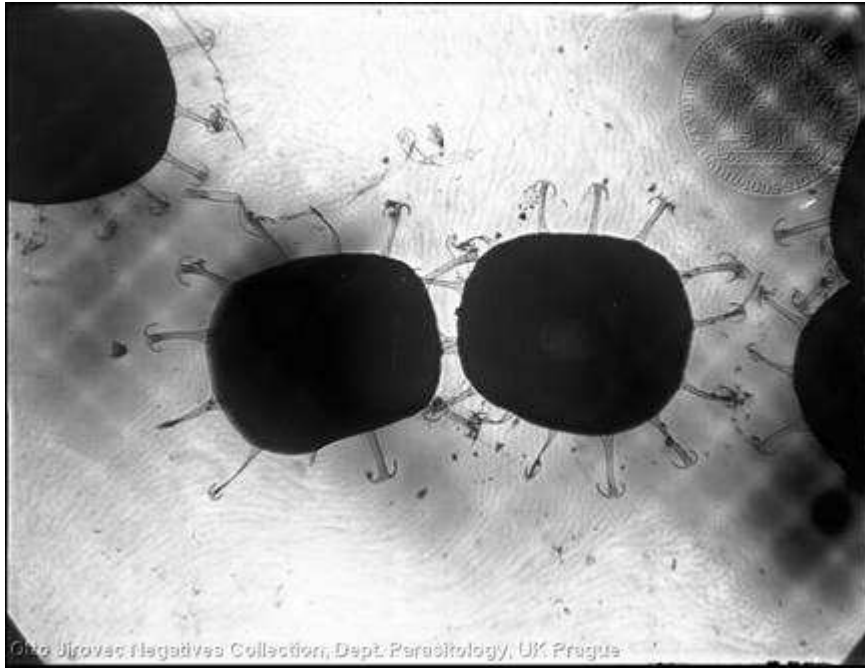
Pectinatella of Cristatella

Naar aanleiding van de Pectinatella-melding in nieuwsbrief 44 heeft Ruurd Noordhuis (RIZA) wat speurwerk op internet gedaan omdat ook in de randmeren soortgelijke bolletjes waren waargenomen, het betrof echter een andere soort, hierbij de omschrijving;

Another species that you might look for (and I also observed it in Massachusetts) is *Cristatella mucedo*. The colonies are gelatinous, but considerably smaller than those of *Pectinatella magnifica*. They tend to be elongate, perhaps 1-2 inches long (but they can get longer - to 6 or 8 inches) and perhaps 1/3 to 3/4 inch thick. They look like submerged caterpillars. Usually, a number of colonies of *C. mucedo* are found together in close proximity. The statoblast is somewhat like that of *P. magnifica*, but with more spines, and it tends to be somewhat smaller and more circular. The statoblast of *P. magnifica* tends to have a saddle-shape when seen in profile, while that of *C. mucedo* is flatter.

Cristatella mucedo statoblast:

Pectinatella magnifica statoblasts

Gyraulus riparia

Johan Mulder werkt bij waterschap Groot Salland en stuurde de volgende vraag

Wij doen ook de determinaties voor Waterschap Veluwe en wij hebben de Oeverschijfhoren *Gyraulus riparia* aangetroffen in het Nieuwe Kanaal. Het is een vrij zeldzaam waterslakje dat kenmerkend is voor rijk begroeide plassen met helder water. Mijn vraag is dan ook of jullie die wel eens in het Drontermeer hebben gevonden. Want deze soort was tot 1970 alleen in het Hollandse plassen gebied waargenomen en heeft zich verspreid naar de Wieden en Weerribben. Ook waarnemingen uit de rest van Nederland zijn welkom.

Unio crassus nanus

Ons bereikte de vraag of we in de Maas ooit *Unio crassus nanus* hadden aangetroffen, de bataafse stroommossel en inderdaad, in Belfeld zijn in 2000 3 exemplaren van deze soort aangetroffen. Ze zijn inmiddels gecontroleerd door verschillende experts. Omdat deze soort geen amoebesoot is was destijds niet opgevallen hoe bijzonder deze vondst was, nu blijkt het een habitatrichtlijnsoort te zijn voor Europa. Wellicht een idee om je eigen data set eens naast de habitatrichtlijnsoortenlijst te zetten kijk op <http://www.naturalis.nl> en zoek naar habitatrichtlijn. En.....Geef je vondsten door aan de nieuwsbrief! Macrofauna@solcon.nl

Marianne Greijdanus

Verslag vergadering macrofauna-NAP club

Deelnemers

Jilke Zuidervaart – HH Schieland
Jack Mangelaars, Matthijs Rutten –
HH Delftland
Sandra Redeker – Het Waterlaboratorium
Stephan Langeweg, Rianne Trompetter –
ZHEW
Ad Kuijpers – Aqualab
Ton v Haaren – AquaSense
Ronald Munts – Bureau Waardenburg
Marianne Greijdanus – RIZA, afd.WSE
Mirjam Kuitert, Myra Swarte – RIZA, afd. IMLB

Afschrift aan

Ron Brand – WS Zeeuwse
Eilanden
Pim Koelma – Hoogheemraadschap
Hollands Noorderkwartier
Yvonne Hondema, Ernst de Bokx – Het
Waterlaboratorium
Saskia Wiersma – ZHEW
Eric Verlaan, Uka Dijkstra – HH
Rijnland
Amy Storm – AquaSense

Verslag van

Macro-invertebraten overleg -NAP

Opgemaakt door

Myra Swarte

Datum bespreking

19 mei 2004

Plaats

RIZA

Doorkiesnummer

0320-298683

Bijlage(n)

Opening

Jan de Rooij en Ronald Munts willen ook graag bij dit overleg aanschuiven. Ronald is vandaag aanwezig en Jan zal vanaf de volgende vergadering erbij zijn.

Nieuwe literatuur

Algemeen Veldgids Water- en oeverplanten
Roelf Pot, met 5 foto's van Ton
KNNV Uitgeverij, ISBN 90-5011-151-3

Amfibieën en reptielen in beeld
KNNV Uitgeverij, ISBN 90-5011-165-3

Libellen in beeld
KNNV Uitgeverij, ISBN 90-5011-164-5

Coleoptera A third Palearctic species of Chaetarthria
O. Vorts & J.G.M. Cuppen,
Kolepterologische Rundschau 73, 161-167, Wien, juni 2003

Nieuwe cursussen

Er zijn op dit moment geen nieuwe cursussen aangekondigd. Er blijft binnen deze groep behoefte aan een waterkevercursus. Vooral voor Halipus. David en Ton zijn nog bezig met de voorbereiding van een wantsencursus. De wens van de kevers is bij Tjeerd_Harm gemeld.

Bijzonder soorten

Ton: soorten uit het Naardermeer

Hydracarina Arrenurus robustus
Axonopsis complanata

Trichoptera Cynurus insolutus

Gastropoda Myxas glutinosa

Odonata	Aesha isosceles
Coleoptera	Gyrinus suffriani
Chironomidae	Sergentia sp.
Myra:	
Chironomidae	Halocladius varians en H. variabilis in het Noordzee kanaal Kiefferulus tendipediformis in Oude Maas
Crustacea	Cyathura carinata nu ook in de Oude Maas

Verslag + actiepunten vorig werkoverleg

Het verslag wordt goedgekeurd.

Ton zal wederom met Barend contact zoeken om Het WEW themanummer "Standaard-literatuurlijst voor determinatie van Nederlandse aquatische macro-invertebraten" op de WEW website geplaatst te krijgen.

Actie: Ton

KaderRichtlijnWater

Jack is naar een expert overleg geweest. Marianne werkt aan de maatlatten. Nederland is opgedeeld in 7 stroomgebieden. In totaal zijn er binnen deze stroomgebieden 55 verschillende watertypen gedefinieerd. De maatlatten voor natuurlijke wateren zijn nu in concept klaar.

Maar bijna alle Nederlandse wateren hebben nu de status van onnatuurlijk water, dit vraagt om aanpassing van de huidige maatlatten aan de wateren. Hieraan wordt nu gewerkt. De definitieve maatlatten voor niet natuurlijke wateren moeten in 2005 gereed komen. Kortom: Er gaat nog veel wijzigen.

Mededelingen per lab

Jilke:

Houdt zich op dit moment voornamelijk bezig met het herinrichten van databases in samenwerking met ZHEW. Verder kost het veel tijd alle huidige databestanden op te schonen.

Stephan:

Stelt hun nieuwe collega aan ons voor, Rianne Trompetter. Bij ZHEW zit men nu in een fusie traject. Dat kost veel tijd. Alle administratie, rapportages en data moet zo op orde zijn dat ieder ander er mee verder kan. ZHEW gaat gebieden afstoten. Zo gaat de Krimpenerwaard naar HH Schieland en de Alblasserwaard naar WS Rivierenland. De overige gebieden gaan samen met de inliggende waterschappen een nieuwe organisatie vormen: Waterschap Hollandse delta.

Verder moet het eigen meetnet ook bemonsterd en geanalyseerd worden.

Sandra:

Het hydrobiologische laboratorium van Het Waterlaboratorium is terug naar het vernieuwde gebouw in Haarlem. Men moet nu alles nog afstemmen. Er ligt nog erg veel werk. Dit is erg lastig, vooral omdat men weet dat men nog 30% van de medewerkers moet inleveren. Dat geeft veel onzekerheid.

Op moment zijn er erg weinig macro-invertebraten monsters. Het geld is op. Omdat er geen wettelijke noodzaak is voor dit onderzoek, is het voorlopig gestopt.

Ton:

Er wordt niet fors gekrompen, maar van een aantal tijdelijke medewerkers zijn de contracten niet verlengd. Men doet voor ZHEW en voor WS Brabantse delta het

routine meetnet, van monsternamen plankton en macro-invertebraten tot de rapportage. Verder heeft men een opdracht van N-Holland voor een project macro-invertebraten in het Naardermeer.

Ronald:

Is een aantal dagen per week gedetacheerd bij WS Brabantse delta en draait hier mee in de projecten die buiten het routine meetnet vallen.

Matthijs en Jack:

De mogelijke fusie met HH Schieland is van de baan. De provincie heeft dit tegen gehouden. Door extra ondersteuning voor het fysisch-chemisch werk kan Mathijs nu meer tijd besteden aan het hydrobiologische werk. Jack kan zich daardoor meer richten op de ecologische inrichting en onderhoud van het gebied. Hij is 12 mei bij het overleg van de expertgroep KRW geweest. Zie verderop in het verslag.

Ad:

Alweer een fusie. Maandag a.s. wordt bekend of de voorgenomen fusie met Lab Zuid door gaat. Verder is oud WBB, de grootste opdrachtgever van Aqualab, samengegaan met waterbedrijf Europoort, die op hun beurt weer gaan/zijn fuseren met Delta Terneuzen. Dit houdt in dat voor de hydrobiologie alleen die analyses worden uitgevoerd die noodzakelijk zijn. Donkere wolken boven Aqualab?

Riza

Ook bij de overheid moet er flink gekrompen worden. Er is al langere tijd een vacature stop en tijdelijke contracten worden niet verlengd.

Marianne:

Heeft de Rijkswaterstaat gegevens getest op de nu voorgestelde maatlaten. Ook heeft ze de Nederlands maatlat gegevens van de Grensmaas vergeleken met de Belgische. In het Belgische is de grensmaas goed en in Nederland matig tot slecht.

Mirjam en Myra:

Zijn druk met het analyseren van de vele macro-invertebraten monsters uit het biologische meetnet. Daarnaast wordt gewerkt aan het opschonen/verbeteren en rapporteren van alle tot nu toe verzamelde hydrobiologische gegevens. Mirjam werkt ook aan de digitale database.

Rondvraag

Nieuw telefoonnummer van Het Waterlaboratorium is: 023-5175980

Om 12.00 werd de vergadering gesloten.

Na de lunch hebben we meegebrachte beestjes bekeken. Dat was erg plezierig.

Neem op de volgende bijeenkomst weer probleem beesten mee, kunnen we er samen naar kijken!

Einde macrofaunanieuwsbrief 45, mei 2004